

A Közgazdasági Politechnikum lapja

Poligráf



XXX. évfolyam 4. szám - 2021. február 19.



GYALOG GALOPP RIO MÓDRA

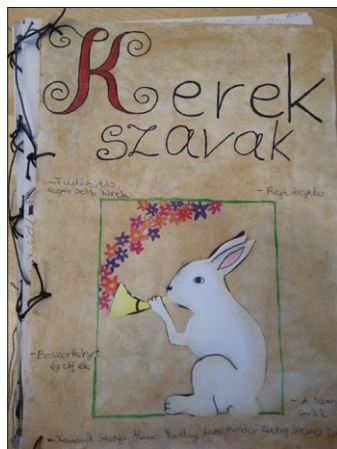
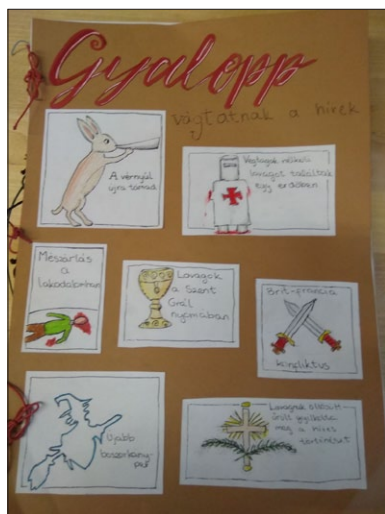
Az elmúlt két hétben rio osztály tagjai csoportmunkában a Gyalog galopp című film feldolgozásaként újságot írtak, rajzoltak, és egymás munkáját értékelték. A Nevető irodalom fejezet lezárásaként került sor erre a miniprojektre, ami Ferenczi Mártyi ötletére épült.

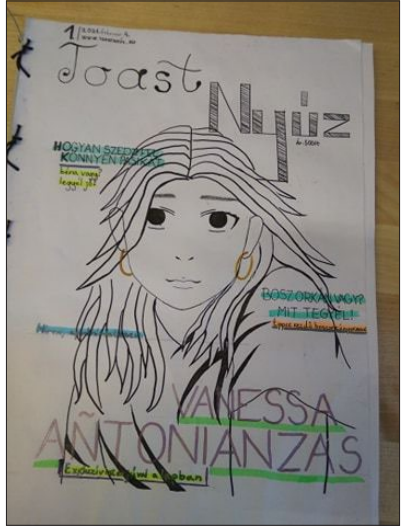
A feladat a következő sutorikban található:

<https://www.sutori.com/story/gyalog-galopp--KbDyPeyv9uFtnJTpcur791tQ>

<https://www.sutori.com/story/ujsgagkeszites--YcsEGHMHMGSWmyL41wvj7KoP>

Íme néhány kép a riósokról munka közben és az elkészült kiadványokból:





VERSILLUSZTRÁCIÓK

A kilencedikesek versillusztrációkat készítettek kollázstechnikával. József Attila: Klárisok című verse ihlette a képeket.

József Attila: Klárisok

Klárisok a nyakadon,

békafejek a tavon.

Báránygané,

bárányganéj a havon.

Szoknyás lábad mozgása

harangnyelvek ingása,

folyóvízben

két jegenye hajlása.

Rózsa a holdudvaron,

aranyöv derekadon.

Kenderkötél,

kenderkötél nyakamon.

Szoknyás lábad mozgása

harangnyelvek kongása,

folyóvízben

néma lombok hullása.

1928 nyara



Varga Zétény (AnAnÁsz) kollázsa



Dobos Boglárka (Kozmosz) kollázsa

Larsen Artúr (Kozmosz) Klárisok kollázsa



AZÚR ESKÜ

Az Azúr osztály a középkori Európa témakörben dolgozik. Az órán a feudális társadalom kialakulását elemeztük. A feladat az volt, hogy párban alkossanak vicces mai, esetleg korabeli stílusban „hűbéri esküt”. A megadott minta és szempontok alapján a következő eskü-szövegek születtek.

Barátsági eskü – a hűbéri eskü nyomán

Én, Vera megfogadom, hogy neked, Jankának itt, Magyarországon ma, 2021. február 18-án, ha nincs töriatlaszod, ketten használjuk az enyémet. Ha lehet választani, mindig együtt leszünk csoportmunkában. Megvédelek a galamboktól, ha éppen

nem futok el előlük. Támogatlak mindenféle osztályállat beszerzésében. Mindig bemegyek veled a kínaiba, ha szeretnéd és veszünk oreót. Ha véletlenül lenne kajám és kérsz, akkor adok.

Bóhm Vera

Én, Csoboth Márton neked, Molnár Tamásnak örök barátságot fogadok itt, a Poliskolában 2021. 02. 18-án 9:45 perckor.

Segíteni foglak jóban: háziban, vízisielésben, rosszban: puskázásban.

Megvédelek a gonosztól, partered leszek, bármi legyen. Hogyha bármi történne, és segítséget kérsz tőlem, segíteni foglak. Ha rád esik egy szobanövény, akkor is kiségiteltek alóla.

Csoboth Marci

* * *

Esküszöm én, Emma, hogy Villónek a Poli A15 termében és Sárinak (otthon) 2021. 02. 18-án 9:55-kor segítetek, amiben tudok, csoportban dolgozunk, a kínos csöndekbe (amiket Anita generál) beleröhögök, tesin (ha van plusz) adok cuccot, ha valamelyikőtöknek nincs.

Harmati Emma

* * *

Én, Kocsis Bernadett esküszöm, hogy Somos Paulával életfogytig tartó örök barátságot fogadok. Megvédek bármi vagy bárki ellen. Nem lopom el a kiskutyáját, Mogyit. Minden titkát megtartom.

Kocsis Bernadett

* * *

Én, Emiel a Poliban 2021. 02. 18-án ezenel, megfogadom, hogy nem árulom el titkaid, jóban- rosszban veled leszek.

Megvédelek, ha meg kell védjelek. Nem biztatok mást arra, hogy megverjen és elvegye a laptopodat, vagy bármi rosszat tegyen veled.

Kovács Emiel

* * *

Isten áldja testvéreimet, ki síromig velem fog tartani. Én, Kovács Kata, megesküszöm, hogy betegségben és egészségben, gazdagságban, szegénységben kitaratok Zádori Szaffi grófnő mellett. Mikor a helyzet üstbe fordul*, kitartok én melletted, katonákkal segítelek túlélésedben. Megígérem, hogy soha nem hagyalak ott az üstben, főleg nem magányban. Máglyán nem fognak elégetni, amíg élek! Pénzem a te pénzed, marhám a marhád, borom a borod, s az én kenyere a tiéd is. Ha ellopnak a farkasok, én leszek a farkas, aki holtáig szoptat.

Kovács Kata

* * *

Én, Lipka Emese itt és most megfogadom, hogy jó barátod leszek, mindenben segítek, ha szükségem van rám. Megvédelek a bajtól, igyekszem együttműködni a legszorultabb helyzetekben is. Támogatlak a jó döntéseidben, és megakadályozlak abban, hogy hülyeséget csinálj, és ha meghalsz, ígérem, hogy sírni fogok (de soha nem öllek meg).

Lipka Emese

* * *

A mai naptól kezdve itt, Budapesten én, Áron lovag szövetséget kötök Bölcs Pithecus lovaggal. Kölcsönösen segítjük egymást iskolai dolgozatok terén, együttműködünk csoportmunkákban, fociban mindig passzolunk egymásnak, nem ordítjuk le egymás fejét, bármilyen botlábú is. Megvédelek, hogyha a Blahán a torokhoz kést fognak. Ez eskü halálunk napjáig él.

Sárosi Áron

TRABANTTRAKTOR (S)TRÓFATRÉFÁK

A beszédművelés-órák egyhangúságát elkerülendő a nyelvi évesek az artikulációs gyakorlatok szókincséből verstréfákat készítették:

Ne lábát tagad,
De dánját lebeg.
Te nádját lakat,
Lep nagyja rezeg.

Márton Áron (Nápol(y)i)

* * *

Magyar baj falat bábát,
Mama rág vagány pápát.
Papám ver fája berek,
Babám per badar perék.

Lipka Márton (Nápol(y)i)

* * *

ne tegez te láda,
de ragasztja, rája,
dagály talán nála,
remete lábánál támla

telente találtam lázadás,
levente ládájánál tálalás,
dáma rege nászadalát,
delente rakás rázatás

Beck Noémi (Nápol(y)i)

* * *

Rakás dáma ráját
Legeltetett ládájánál,
De talán nagyja telente
Ragasztja lábát delente.

Bakó Júlia (Nápol(y)i)

* * *

Már bábát vasal fája
Mamával vezekeljen
Bár pápát perék váza
falással berekesztett

Györkei Soma (Nápol(y)i)

* * *

Begy pír fizvő
Nép domb ront fúr lap,
Baj vár vizs lő
Nincs tönk múlt rúg nap.

Jaksa Luca (Nápol(y)i)

* * *

Súg sáv, vas hős, ás suba.
Simogat sima síp suta.
Selyem sárga sál sor sül,
Süket sétabot sakál fütüül.

Kárpáti Csenge (Nápol(y)i)

* * *

Pici vicc
Uccu cucc vicc, ecet pici
cövek kacat, centi cumi
cédula kóc, döcög kocog
lécét fácan, cápa cammog.

Tréfa traktor
Trabant trombita tréfa
hatra ötre úr létra
erre arra vér orrom
bátran vár kútra rúg ront.

Erdősi Soma (Bermuda)

* * *

Magyar panasz máma fáj
 Izzik zene ezzel rázár
 Súly suttog süllyed süket
 Pici vicc döcög cövek
 Kamasz szív szabadít
 Szalad szoknya szólít
 Sanda sakál sikít
 Zsandár zseb pázsit

Már parazsat perelget
 De tájánál telente
 Százaz csomag szükséges
 Szélcsendes, rejtélyes

Drága trabant sor
 Szégyen szellem szól
 Vagány táj vár
 Nincs már nád pár

Tapasztalat, de berekesztett
 Simogat a sima selyem
 Hozom ezzel evezz
 A szív szól messze

Sérült hős búsul
 Erre dráma ront
 Bár míg nem fáj
 De talán vár már

Flick Enid (Bermuda)

* * *

Szabálytalan
 Szív szabály, szipka sziget
 Szél szalad, szép Szeged
 Szaval száj, szőnyeg szoknya
 Szög szalad, kamasz szúnyog

Sebestyén Fanni (Bermuda)



POLI-LOGI - JANUÁR

Újabb feladatok, amin törhetitek a fejeteket. A megoldásaitokat a sandor.andras.m[kukac]gmail.com címre várjuk. Minden gondolatot fejtsetek ki, a végeredményre önmagában kevésbé vagyunk kíváncsiak. Nem kell az összes feladatot beküldeni, azon gondolkozzatok, ami tetszik!

Csapatban is gondolkozhattok bátran.

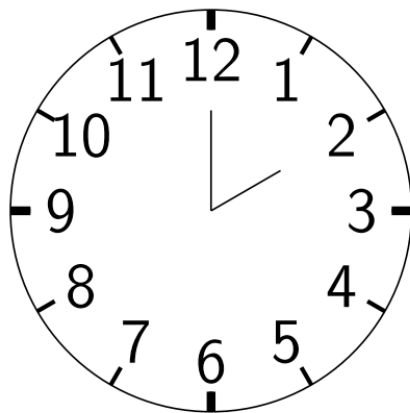
Azokat a résztvevőket, akik az év során legalább 40 pontot szereznek, csokijutalomban fogjuk részesíteni.

A beküldési határidő: 2021. március 8., hétfő
Jó gondolkodást!

1. Az elszabadult radír [3 pont]

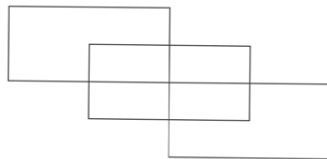
Egy éjszaka egy megvadult radír kiugrik a tolltartóból és nekiesik egy falórának. Először a 2-es számot radírozza le a számlapról, majd az óra járásának megegyező irányban haladva, minden harmadik, még épen lévő jelzést. Egész addig folytatja a radírozást, amíg csupán három szám marad az órán. Ekkor elfárad és lepihen.

Melyik a három épen maradt szám?



2. Összegabalyodott téglalapok [4 pont]

Hány téglalapot határolnak az ábra vonalai?



3. Evőeszköz-algebra [6 pont]

Pistike a nagyjának konyhájában pakolgatja az evőeszközöket a nagy kétkarú mérlegére. Az derül ki, hogy egy kanál és egy villa éppen ugyanolyan nehéz, mint két kés. Illetve két kanál szintén egyensúlyban van két villával és egy késsel.

Hány kést kell feltennie, hogy egyensúlyban legyenek négy kanállal?

4. Egy nagy szám vége [4 pont]

Összeszoroztuk a számokat 1-től 20-ig. Mi a szorzat utolsó négy számjegye?

5. Mi a legnagyobb szám, amit eredményül kaphatunk, ha egy háromjegyű számot elosztunk a számjegyeinek összegével? [5 pont]

6. Téglalap-felvágott [7 pont]

Egy nem négyzet téglalap kerülete 140 cm. A téglalapot két párhuzamos egyenessel három egybevágó téglalpra vágjuk. A darabokból az eredeti téglalappal megegyező területű négyzetet állítunk össze. Mekkora ennek a négyzetnek az oldala?



IRODALMI HÁZIVERSENY

FEBRUÁRI FORDULÓ

A BEADÁS HATÁRIDEJE: 2021. MÁRCIUS 1., HÉTFŐ

I. Rájössz-e a leírásból a négybetűs földrajzi válaszra? (8 pont)

1. A világ legnépesebb és Kelet-Ázsia legnagyobb országa.
2. Karibi szigetország, korábban elnöke volt Fidel Castro.
3. Állam Ázsia délnyugati részén, a Közel-Keleten. 2002 októberében a Kongresszus felhatalmazta Bush elnököt arra, hogy katonai akciót indítson ellene.
4. Nyugat-afrikai állam, a térség második legnagyobb országa. 1960-ig Franciaország gyarmata volt Francia-Szudán néven, fővárosa Bamako.
5. Perzsia közel-keleti ország Délnyugat-Ázsiában, fővárosa Teherán.
6. Közép-Afrikai ország, nevét egy nagy tóról kapta. 4. betűje: d
7. Magyarországnál háromszor nagyobb ország az Arab-félsziget délkeleti peremén. Államformája monarchia, uralkodója, a szultán abszolút hatalommal bír. Első betűje: o
8. Dél-Amerika harmadik legnagyobb, valamint az Andok legnagyobb területű országa. Északon Ecuador és Kolumbia, keleten Brazília és Bolívia, délen Chile és nyugaton mintegy 2000 km hosszan a Csendes-óceán határolja. Fővárosa Lima.

II. Kultúrtörténeti érdekességek (9 pont)

1. Mi az ámbitus?

Iskolai pedagógus segédje, ősi fafaragó régi elnevezése, régi magyar házak oszlopos, bolthajtásos tornáca

2. Melyik vár börtönébe zárták 1701-ben az elfogott II. Rákóczi Ferencet?

Bécsújhely, Buda, Sárospatak

3. Melyik nem Kolumbusz hajója? Nina, Pinta, SS Valencia?

4. Ki vágta szét a gordiuszi csomót? Caligula, Hannibal, Nagy Sándor?

5. Milyen állat A dzsungel könyvében Hádi? Elefánt, óriáskígyóm teknős?

6. Milyen lovon vágatott Edward király Arany János versében? Délceg, deres, fakó?

7. A Csipkerózsika című mesében hogy hívják a gonosz tündért? Demóna, Fióna, Sophia

8. Milyen állat a halfarkas?

Madár, a Fehér-tó védett területének egyik faja

Medve, fajtáját tekintve grizzly, aki a lazacokra vadászik, innen a neve

Ragadozó hal, ami kegyetlen módon harapja ketté áldozatát

9. Melyik település NEM a Balaton déli partján helyezkedik el? Csupak, Siófok, Zamárdi

III. Ki írta? (13 pont)

1. Ki írta az *Amióta* című verset? Ady Endre, József Attila, Kosztolányi Dezső?

2. Ki írta a *Valse triste* verset? Babits Mihály, Radnóti Miklós, Weöres Sándor?

3. Ki írta a *Még nem elég* verset? Ady Endre, Petőfi Sándor, Váci Mihály?

4. Kinek a verse a *Fekete ország*? Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Tóth Árpád?

5. Ki írta az *Áldalak búval, vigalommal* verset? Babits Mihály, József Attila, Tóth Árpád

6. Ki írta az *Ének Jókairól* című verset? Arany János, Illyés Gyula, Juhász Gyula?
7. Ki írta *A reményhez* című verset? Babits Mihály Csokonai Vitéz Mihály, Radnóti Miklós
8. Melyik versből idézzük? „Az eső táncolt, énekelt, a fűvön körbe járt, átvonta, húzogatta a gally között haját,”
Ady Endre: Párisban járt az Ősz
Szabó Lőrinc: Ima a gyermekekért
Szabó Magda: Pocsolya
9. Mi József Attila versének címe? A kedves, A szemed, A szíved?
10. Ki írta a *Szeptember végén* című verset? Arany János, Petőfi Sándor, Radnóti Miklós?
11. Mi Dsida Jenő versének címe?
Nyár a sétatéren
Ősz a sétatéren
Tél a sétatéren
12. Ki írta a *Néma bánat* című verset? Reményik Sándor, Tóth Árpád, Várnai Zseni?



13. Ki írta a *Lélektől lélekig* verset? József Attila, Radnóti Miklós, Tóth Árpád?

IV. Megyeszékhelyek (4 pont)

1. Mi Győr-Moson-Sopron megye székhelye? Győr, Szombathely, Veszprém?
2. Mi Hajdú-Bihar megye székhelye? Debrecen, Dombóvár, Paks?
3. Mi Csongrád-Csanád megye székhelye? Szeged, Szekszárd, Zalaegerszeg?
4. Mi Zala megye székhelye? Curgó, Siófok, Zalaegerszeg?
5. Mi Veszprém megye székhelye? Páztó, Sopron, Veszprém?
6. Mi Borsod-Abaúj-Zemplén megye székhelye? Ajka, Miskolc, Szekszárd?
7. Mi Somogy megye székhelye? Esztergom, Kaposvár, Oroszlány?
8. Mi Bács-Kiskun megye székhelye? Jászberény, Kecskemét, Szeged?

V. vegyes (7 pont)

1. Ki volt Jacques-Yves Cousteau? hadvezér, miniszterelnök, tengerkutató?
2. Melyik színész alakította Dr. House-t? Rowan Atkinson, Peter Jacobson, Hugh Laurie
3. Melyik sport jut eszedbe, ha Szuper Levente nevét hallod? boks, jégkorong, vívás?
4. Kinek a felesége volt Aragóniai Katalin? I. Napóleon, VIII. Henrik, XIV. Lajos?
5. Melyik Málta fővárosa? Gozo. Mdina, Valletta?
6. A babona szerint mi fog történni, ha kiömlik a só?
nagy szerencse, valaki férjhez megy, viszály, veszekedés
7. Mi a londoni rendőrök közismert beceneve? bobby, jimmy, joe?

CANDIDE ÚTJAI

A pacman osztály Voltaire: Candide vagy az optimizmus című tézis- és kalandregényét boncolgazzák a közelmúltban. Hősét, az egyszerű és hiszékeny ifjút – akit filozófus nevelője, Pangloss a nagy Leibniz nyomán arra tanít, hogy ez a világ a lehetséges világok legjobbika – Voltaire végigvezeti az egész földgolyón. A mű feloldozása során a diákok azt a feladatot kapták, hogy új helyszínekre juttassák el az utazókat.

TIZENKILENC ÉS FELEDIK FEJEZET

Arról, hogy hogyan menekült meg Candide saját igazságtalansága elől, s hogyan kelt útra Martinnal

Mínthogy Candide így elintéztnek látta a dolgot, elindult új útítársával, hogy felkészüljenek az útra. Mivel szegény tudós igen szerény volt, nem akarta elfogadni sem azt a rend ruhát, melyet Candide az útra vett neki hitvány rongyai helyett, sem egyéb szíveséget, mellyel neki kedveskedni akart. Így aztán igen hamar hazafelé vették az irányt. Nem jutottak azonban messzire, mert egy sötét sarkon útjukat állták. Az őket körbefogó, fenyegető alakokban Candide kénytelen volt felismerni a tizenkilenc szerencsétlent, kiket száz-száz piaszterrel engesztelt ki a kocsmában pár órával ezelőtt.

– Na, nézzétek – szólt az egyikük –, hát itt van a mi jótevőnk!

Csak úgy köpte a szavakat meg a borgőzös levegőt.

– Jótevőnk, mi? Akinek száz piaszter az életem! – kontrázott egy másik.

S a dülöngélő alakok lassan feléjük mozdultak. Candide-dal forogni kezdett a világ, de azért megpróbált a lelkükre beszélni:

– Hát mi bajotok, világ gyűlölői, kik oly hányatott életet tudhattok magatok mögött, mely talán egy kicsivel még az én szenvedéseimen is túlesz? Hát nem hallgattam-e meg könnyek közt mindazt a rémséget, mely veletek megesett? Nem adtam-e száz piasztert sorsotok javára?

– Nem érdekel téged az én szenvedésem egy cseppet sem! – dörrent rá az egyikük. – Mégis mi jogon állítod, hogy itt ez a féreg melletted többet szenvedett, mint én?

Olyan lendülettel bökött a szegény tudós felé, hogy az ijedtében elesett. Rémülten nyűszítve kúszott közelebb Candide-hoz, látva, hogy ebből a körből neki már lehetetlen szabadulni, ösztönösen társától remélt valami segítséget.

– Tízéves sem voltam, amikor apám ránk gyújtotta a házat, s anyám, öcsém bennégett – folytatta a másik, galléron ragadva Candide-ot. – Én is épp csak túléltem, nyomai rajtam maradtak örökre, de ez semmi ahhoz képest, amit akkor kellett látnom, amikor a holttesteket megtaláltam. Először meg sem ismertem volna őket, az öcsém feketére égett, de anyám vörös volt, alaktalan massa, s az arcába nézve a szemeit láttam, amik egyenesen rám meredtek. De azok sem szemek voltak már, mert...

Ahogy hallgatta a rekedtes, őszinte szavakat, Candide öklendezni kezdett, és arra gondolt, hogy bizony igaz, ennek az embernek van a legsanyarúbb sorsa a világon, s ha

korábban ilyen részletesen és megragadóan beszél, talán őt választja társául. Bár nem volt biztos benne, hogy sokáig elviselné ezt a rettenetes történetet.

– S ez még csak a kezdet volt – folytatta a másik. – Ami utána jött.... Elmeséljem azt is, újra? – azzal jól megrázta Candide-ot.

– Ó, jaj! Drága Pangloss mester, ha ezt hallanád, talán nem mondanád többé, hogy rendben megy minden ezen a legeslegjobb világon! – kiáltotta Candide keservesen.

Ekkor a többiek is felbátorodva léptek közelebb, és bizony nem voltak barátságosak ők sem. A tőle kapott pénzt már rég el is felejtették, jó részét fél órája elitták, literszámba vedelve a legdrágább borokat, meghívva mindenkit a kocsmában.

Azt követelték rajta, ugyan mitől szerencsétlenebb bárki is ők náluk, s ugyan hogy jön Candide ahhoz, hogy önkényesen kiválassza közülük a tudóst. Nem telt sok időbe, hogy elcsattanjon az első pofon Candide arcán, melyet csak még több ütés követett. Ő maga harcba szállt volna, talán el is menekülhetett volna, de a tudós reszketve próbált elbújni mögötte, közben belékapaszkodott, s ez Candide minden nemű szabadulási kísérletét megghiúsította. Tudósunk részéről is hiábavaló volt az igyekezet, ugyanis hamarosan úgy fejbeütötték védelmezőjét, hogy összecsukszott, s többé nem mozdult. Szegény társa hiába fohászkozott, az ég ezúttal nem



hallgatta meg, s reggelre holtan feküdt késsel az oldalában.

Candide magához tért nem sokkal napkelte előtt, s meglátta maga mellett halott barátját.

– Ó, te szegény! – jajdult fel. – Hát neked is meg kellett halnod? Akárha a jó Panglossot vesztettem volna el ismét – azzal keserves zokogásban tört ki.

Nagy bánatában nem is törődött a felé kopogó léptekkel, míg valaki meg nem állt mellette, elszörnyedve bámulva a halottat.

– Istenem, segíts! – suttogetta az idegen, s menten hátrálni kezdett. Ebből Candide rögtön tudta, hogy azt gondolja, ő ölte meg a tudóst. Kétségbeesetten kapott a férfi után, s könyörögni kezdett, hogy ne hívja a törvényszolgát. A másik pedig hajlandó volt meghallgatni, így Candide gyorsan tisztázta a helyzetet, hünen lefestve saját szomorú történetét. Épp a tanulságot kezdte volna bizonyítani, mint az egykori Pangloss jó tanítványa, ám akkor ráismert az idegenben Vanderdendur úrra, aki korábban olyan csúf módon elbánt vele.

– Gazember! – esett neki egyből, feledve nagy bánatát. – Hogy merte eltulajdonítani a juhaimat?

– Nahát, maga az? Hiszen ez csodálatos! – örvendezett a másik, Candide legnagyobb meglepetésére. – Már azt hittem, nincs is az élők közt!

– Ugyan, miért gondolt erre? Tán gyilkost küldött utánam, hogy megöljön és ne követelhessem vissza az én becses piros juhaimat?

– De barátom, miért feltételez rólam ilyesmit? Hajómat ellopta tőlem egy minden hájjal megkent gazember, egy igazi kalóz! Magával vitte a legénységet, s még a családomat is, akik épp a fedélzeten tartózkodtak. Minden emberem behódolt neki, s most hűséges szolgálói. Még a feleségem – ó, drága feleségem –, még ő is elpártolt tőlem. Mindenemet elvette az a szörnyeteg, csak engem, az egyedüli igaz embert dobott a vízbe meztelenül, szégyenszemre így kellett partra úsznom, s a parton úgy kellett könyörögnöm, míg egy jólelkű nemes megszánt és rám adta ezt a szép öltözetet, mely nem illik nincstelen mivoltomhoz. Erre találkozom magával, azt sem tudom, hová legyek az örömtől, hogy nem esett baja, mire nekem támad és jogtalanul vádol. Ó, én szegény szerencsétlen, nekem van a legsanyarúbb sorsom a világon! Jobb is lett volna, ha belefutok a tengerbe, s csak a meztelen hullámot sodorja partra a víz!

Candide nagyon megsajnálta ezt az embert.

– Ne búsulj, barátom – tette a vállára a kezét –, bocsáss meg nekem inkább! Már belátom, hogy tévedtem. S mivel neked még sanyarúbb sors jutott, mint ennek a szegény tudósnak, arra kérek, tarts velem, nem fogod megbánni. Mondd, milyen néven nevezlek?

– A hajómmal s minden vagyonommal együtt, elszállt a nevem is. A Vanderdendur túl nagy név egy csavargónak, egy koldusnak! El is hagyom inkább, nevez csak Martinnak – felelte amaz keserűen. – S ha ragaszkodsz hozzá, útitársad leszek. Tudós voltam valamikor, míg a balsors úgy nem hozta, hogy hajós lettem, hát tudós leszek most ismét. Talán elszórakoztat a történetem egy darabon.

Candide Csodaországban

Volt egyszer, hogy Candide és jó mestere, Pangloss együtt vándoroltak Franciaország földjei felé. A békés, ámde füllesztő nyári levegő egyre jobban kifárasztotta az utazókat, ezért a következő alkalommal, amikor egy erdő mellett jártak, megálltak megpihenni a fák hűsítő árnyékában. Ahogy ott ültek, hol a gyenge szellő ilyenkor nyaranta jár, egyre jobban elálmosodtak mind a ketten.

Egyszer csak beszakadt alattuk a talaj, és elkezdtek zuhanni egy feneketlen hasadékba. Kisvasút, zsebkész, fehér matchbox és hasonló furcsa tárgyak suhantak el mellettük. Nem tudták, mennyi ideje zuhanhattak, amikor végre földet értek és Candide megkérdezte:

– Mester, hol vagyunk?

– Nem tudom, fiam. Ennek ellenére bizonyos vagyok abban, hogy ez is a legeslegjobb hely a világ többi legeslegjobb helye közül.

Feltápaszkodtak és alaposan körülnéztek. Minden irányból ajtók, ablakok, macskaajtók, kilincsek meredtek a fiúra és mesterére. Nem volt más hátra, az összes átjárót ki kellett próbálni, hátha kivezetnek erről a nyomasztó helyről. És bár néhány kilincset sikerült letépni a helyéről, a legtöbb kitérhetőnek tűnő menekülőút nem az volt. Legnagyobb meglepetésükre az egyik ajtó kinyílt és besétált rajta egy különleges öltözetű fiatalember. Felszólította őket, hogy fizessék ki a kárt, amit okoztak, és azonnali hatállyal hagyják el az üzletet. Utazóink értetlenül bámultak a fura szerzetre, aki végül kénytelen volt kitenni őket az utcára, és morgolódva visszahúzódni a nyílászáró üzlet légkondival ellátott helyiségébe.

Az utca lélegzetállító volt. A hatalmas épületek, elképesztően széles utak, óriási hirdetőtáblák mellett főhőseinknek az az érzése támadt, hogy összementek, amikor kiléptek a boltból. A két férfi még életében nem látott autót, tehát már önmagában nagy különlegességnek

számított a dugóban álló rengeteg kocsi. Ám észrevették, hogy az egyik sávban BUSZ volt felfestve az aszfaltra és egy jármű sem állt ott. Ahogy ezt felfedezték, egy fehér Porsche zúgott el mellettük, csaknem szívrohamot okozva szerencsétlen vándoraiknak. Amikor



összeszedték magukat, és már nem csak dermedten álldogáltak ott, úgy döntöttek megpróbálnak visszajutni a saját világukba.

Pár sarokkal arrébb rátalálták az egyetlen dologra, ami, ha csak kicsit is, de az ő világukra emlékeztetett: egy antikvitásra. Bizalmukat veszítve az ajtóban, nagy óvatossággal nyitottak be a régiségboltba. Egy kedves-tekintetű idős hölgy köszöntötte őket a barátságos kis üzletben.

– Jó napot! Miben segíthetek, uraim?

– Üdvözlöm, kedves hölgyem. Magáé ez a csodás butik? – felelt udvariasan Pangloss.

– Az enyém, mióta a férjem elhunyt. Kérnek esetleg egy csésze teát?

A két fáradt utazó nagyon megörült az üzletasszony jószívűségének és leültek vele teázni.

– Olyan ritkán térnek be hozzám vásárlók. Nagy szerencsém, hogy az állam támogatja a magamféle idős özvegyasszonyokat – kezdett el fecsegni a néni.

– Az állam? – kérdezett vissza Candide meglepetten.

– Az bizony. A kormány biztosít nyugdíjat minden idős embernek, aki már nem képes dolgozni. Nem is beszélve arról a tízezer forintról, amit az elnök úr küldött a múlt hónapban.

– Hmm, érdekes. Szóval akkor itt nem a királynak adóznak, hanem az elnök úr adózik maguknak? – értetlenkedett Pangloss.

– Nem, nem. Mi is fizetünk neki. Amíg még dolgoztam, én is adóztam neki, és most ő támogat engem pénzzel.

– Hát ez jó egyezségnek tűnik – reflektált a mester.

– De akkor ez az elnök úr nagyon gazdag lehet, akárcsak egy király, nem? – kérdőjelezte meg a rendszert Candide.

– Az államunk nagyon gazdag, és ezt csakis neki köszönhetjük. És nem király, mert mi választottuk meg magunknak.

– Szóval egy demokrácia, mint az antik világban. Ez egyre csodálatosabb. Mondtam fiam, hogy ez a legcsodálatosabb világ a többi csodálatos világ közül.

Az elkövetkező órában megismerkedtek a kapitalizmus összes hátulütőjével és a szocializmus minden előnyével, meg persze vigyor kandúrral, a hölgy furcsa képű macská-jával. Közben a nap is már nyugovóra tért, útbaigazítást kértek Franciaország felé, majd illedelmesen elköszöntek.

A vasútállomásra érve néhány nagyon szakadt alakkal találkoztak, akik mindenképp kártyázni szerettek volna velük. A vonatra várva úgysem volt jobb dolguk, minthogy játszani a rosszleltű bandával. Nem tartott sokáig a játszma, hőseink profin forgatták a francia kártyát, balszerencséjükre. Ugyanis az egyik otthonát veszített polgár nem tudott veszíteni és előrán-totta kiskését. Mind a kettőjüket halálosan megsebesítette, majd eliszkolt társaival.

Candide és Pangloss utolsó pillanataikban átértékeltek a világot, amibe csöppentek. Rájöttek, hogy van, akinek nem kedvez ez a rendszer, és ez agressziót szül. Ez okozta a vesztüket is. Mikor lehunyták a szemüket, elfogadva a sorsukat, felriadtak borzalmas ál-mukból, és újra saját világukban pihentek a fák árnyékában.

Az én Eldorádóm, ideális társadalomkép

Úgy gondolom, hogy ideális társadalom nem létezik, ugyanúgy, mint ahogy tökéletes sincsen. Csak megfelelő, aminek el tudjuk fogadni a hibáit, és szeretni tudjuk azokkal együtt is. Vagy ha nem is feltétlen szeretni, elfogadni.

De ha mégis lenne ilyen, anélkül, hogy rengeteg kemény szabályt kelljen hozni (mint a 'röghöz kötés' a műben leírt Eldorádóban), akkor úgy képzelm, hogy szólás-, vallás- és érzésszabadság lenne. Békében lehetne azt szereti, akit szeretsz, abban hinni, amiben hiszel és azt mondani, amit szeretnél, addig, amíg nem okozol valakinek fájdalmat. Úgy gondolom, hogy nem élnének ezzel vissza, nem beszélne senki sértő módon, mert nem lenne mit kifogásolnia.

A munkahelyek a munka nehézségéhez képest fizetnének, így lennének gazdagabbak és olyanok, akiknek kevesebb a pénze, de szegények nem lennének. Mindenki kapna egy alap állami támogatást, így azok is el tudnának éldegélni, akik nagyon keveset dolgoznak. Viszont azok, akik sokat dolgoznak, javíthatnának az életszínvonalukon.

Az alap élelmiszerek ingyen lennének, ám minden embernek kötelezően egy napot élelmiszertermeléssel kéne töltenie. Viszont senki nem háborodna fel, hiszen ezt az él-



miszerellátás érdekében teszik. Azok, akik luxuscikket szeretnének, azoknak fizetniük kéne, de nem túl sokat.

A termékek előállításakor figyelniük a kevés szemétermelésre és arra, hogy a környezetnek minél kevesebb kárt okozzunk. Cserébe a szemét azon részét, amit lehet, újra hasznosítanánk, és rengeteg fát ültetnénk, hogy az oxigén minőségét megőrizzük.

Lehetne külföldre menni, és Eldorádónak is lenne turisták számára kijelölt helye. (Mármint szállodák meg kis házacskák, ahol megszállhatnak a külföldiek.) A turizmus azért is virágozna, mert a városban lakóknak rengeteg ideje lenne arra, hogy alkossanak. Így mindenféle múzeumunk lenne, különböző témájú előadásokat tartanánk, amik megtekintése után kellene csak 'fizetni' annyit, amennyire tetszett az illetőnek az előadás.

A magántulajdon nem lenne fontos, mert mindenkinek meglennének az alapszükségeinek kielégítéséhez elengedhetetlen tárgyak. Ház, autó stb.

Nálunk nem számítana a børszín, nem lennének edukálatlan emberek, mert oktatási rendszerünk végigkísérné az emberek felnőtté válását. Időszakosan vissza lehetne menni, hogy az illetők felfrissíthessék tudásukat.

Országunk sok természeti kincssel rendelkezne, mert nem merítenénk ki az erőforrásokat, nem zsigerelnénk ki a földet. Amennyit elveszünk, annyit próbálnánk visszaadni.

Rengeteg ünnepünk lenne, amiket közösen ünnepelnénk meg. Karneválokat tartanánk, az emberek az utcákon vonulgálnának, (azért nem vonulnának, mert valahogy az a szó nem fejezi ki a boldogságot) mert ezek a fesztiválok vidámak lennének. Virágfesztivál, Napsütés karnevál, Család ünnepe és hasonló olyan ünnepek, amiket olyan dolgoknak a tiszteletére tartanánk, amiket az emberek hajlamosak természetesnek venni, pedig igenis hálával tartozunk értük. Az ünnepek segítenének rájönni arra, hogy milyen sok öröm is rejlik az apró dolgokban. A sok ünnep ezért is nagyon hasznos, mert mire elfelejtené az ember, hogy figyeljen a kis dolgokra is, addigra lenne egy újabb ünnep, ami emlékeztet erre.

Közlekedési eszközeink törekednének a természetes energiák felhasználására és arra, hogy ne káros gázokat pöfögjenek ki magukból. Lennének olyan autók, amiket hasonlóan lehetne hajtani, mint egy vízibiciklit. Így egyszerre lenne hasznos és egészséges is. Persze az ilyen szerkezeteknek külön sávot tartanánk fent.

Az ország politikája köztársaság lenne, szavazással döntenénk és mindenki egyenlő lenne. 16 éves kortól lehetne szavazni. Az, akit nem érdekel a politika és a szavazások, úgysem fog szavazni, viszont az, aki már 16 évesen is elég érett, az teljes értékkel kinyilváníthatná véleményét.

Sok helyen lennének ingyenes mosdók, amiket annak fejében lehetne használni, hogy rendet hagysz magad után.

Sajnos ez azért nem valósulhat meg, mert az ember valahogy ösztönösen a legjobb akar lenni. A leggazdagabb a leghatalmasabb. Sajnos nem tudom, hogy ez ellen mit lehetne tenni, de jó volt eljátszani a gondolattal, hogy mi lenne, ha nem ilyen lenne az ember motivációja.

Candide Budapesten

Candide és Cacambo több száz év hibernáció után 2021 januárjában a Könyves Kálmán krt. 44-es szám alatt lévő Budapesti Hunguest Hotel Platanus egyik lakosztályában ébred. Nem tudják, hogy kerültek oda, és bár emlékeik megmaradtak, azt sem tudják, hogy ki és hogyan hibernálta őket.

Szép lassan feltápáskodnak az ágyból, és kirámolják a minibárt, coca colát isznak és mellé tonhalas szendvicset fogyasztanak. Minden nagyon furcsa számukra, de még nem volt idejük és energiájuk elgondolkozni azon, hogy pontosan



hova kerültek, és egyáltalán mennyi idő telt el, mióta utoljára ébren voltak. Az igazán ijesztő az, mikor lenéznek az utcára: hihetetlen gyorsasággal cikáznak jobbra-balra furcsa kinézetű motorszekerek. Beletelik vagy egy órába, amire megszokják a hátborgongató látványt.

Ezután az utcára merészkednek. Minden embertársuk fura anyagot hord az arcán, ezért gyorsan ők is felkapnak kettőt a földről és eltakarták vele az orrukat és a szájukat. Nem tudják, mire jó ez, de ha mindenki hordja, akkor biztos jó valamire – gondolják. A cicomás épületek és a növényzet miatt sejtik, hogy valahol Európában járnak a jövőben. Kellemetlenül könyvelik el, hogy minden és mindenki rideg. Amint megpróbálnak valakit megszólítani, az vagy nem áll meg, vagy homlokát összeráncolva nagy ívben kikerüli őket, csak az utcán táborot verő, koszos göncökbe öltözött emberek hajlandóak szóba állni velük, de nyelvi problémák miatt ez sem vezet sehová.

Nagy sétába kezdenek, míg ki nem érnek egy hatalmas folyóhoz. Gyönyörű látvány. Most jöttek csak rá igazán, mekkora városban vannak, soha nem láttak ehhez foghatót. A folyó partjait óriás hidak kötik össze. Pont van egy a közelben, a közepén egy hosszú sárga, síneken vágatózó vasszerkezet közlekedik. Elindulnak a túlpartra, de a híd felénél letérnek egy lejárón, mert érdeklí őket a sziget, amihez vezet az út. A parton sétálva csobogó vízre bukkannak, aminek igen kellemes hőmérséklete van, ezért gondolják, megfürdenek benne. Mire befejezik a fürdözést, már sötét lett, későre jár. A szigetről ki-fele két egyenruhás arc pattan ki egy villogó motorszekérből, és valamit akarnak tőlük, valami fura, de szépen szimmetrikus papiruszra mutogatnak, de mivel a két barát nem érti, hogy mit akarnak tőlük ilyen erőszakosan, ezért ők is ellenállnak.

Candide és Cacambo az Újlipótvárosi Rendőrőrs fogdájában töltötte az éjszakát.

MÁSIK SZÍNHÁZ

PIOTR OHEY

Hangjáték Sławomir Mrozek drámájából

OHEY	Bardócz László
OHEYNÉ	Parti-Nagy Berta
JANEK	Nyilas Dóra
NAGYFIÚ	Zsámbéki Jakab
NAGYLÁNY	Körtvély Rebeka
TISZTVISELŐ	Bakó Zsófia
ADÓSZEDŐ	Pető-Vince Benjámin
TUDÓS	Bálint Marcell
CIRKUSZIGAZGATÓ	Hajdu Lujza
PROTOKOLLFŐNÖK	Szili Anna
ÖREG VADÁSZ	Molnár Dénes

TÖMEG, ZAJOK	Jakab Judit
ZENE	Mauricio Kagel
VÁGÓ, RENDEZŐ	Majer Tibor

Online bemutató: 2021. március 1-jén, este 7 órakor
masik.poli.hu/2021/03/01/piotr-ohey/

A felvételek személyes találkozás nélkül, az előadók otthonaiban, mobiltelefonok és konferenciahívás segítségével készültek.

A hangjáték hossza 42 perc, adatfoglalma 57 MB.

web: masik.poli.hu | e-mail: masik@poli.hu

HÁZI DOLGOZATOK

A fogyasztás növekedése, a klímaváltozás, a környezetszennyezés következtében szinte naponta találkozunk természeti katasztrófákkal, globális problémákkal. Diákjaink munkáikban néhány, a környezetünket, a saját életünket érintő veszélyre, a ránk váró kihívásokra hívják fel a figyelmet.

A NAGY CSENDES-ÓCEÁNI SZEMÉTSZIGET

A Csendes-óceánban úszó szemétszigetet 1998-ban Charles Moore oceanográfus és hajóskapitány fedezte fel. Ez előtt is foglalkoztatta már a szemét problémája és az óceán-szennyezés.

Amerika és Japán partjai között két nagy szemétfoltban található a sziget. A két rész tartalma az észak-csendes-óceáni szubtrópusi áramlatnak köszönhetően folyamatosan cserélődik. Az áramlat okozza azt is, hogy egy helyre hordja a tenger a hulladékot. Egy kísérlet során műanyaghoz hasonló méretű, formájú és sűrűségű tárgyakat tettek az óceánba annyi különbséggel, hogy a tárgyak GPS jeladót hordoztak magukkal. Ez által megfigyelték, hogy hogyan mozognak a műanyagok a vizekben. A tanulmány is azt állapította meg, hogy a szemétszigetek hulladékai közt van cserélődés.

1989 óta már több, a csendes-óceánihoz hasonló szigetet találtak Földünk óceánjaiban. Jelenleg a tudósok úgy gondolják, öt darab lehet a Földön. Ezek közül viszont a legszámottevőbb a csendes-óceáni.

Hogy kerül a szemét az óceánba?

Minden egyes alkalommal, mikor valaki véletlen – akár úgy, hogy fel sem tűnik neki – leejt egy műanyag kávékeverő pálcát, a természetet szennyezi. Az esővíz ezeket az apró, jelentéktelennek tűnő műanyagokat belemossa a vízelvezető árkokba, melyek a folyókhoz vezetnek. A folyók gyors folyása miatt nem is tűnik fel nekünk, naponta hány kilogramm műanyag szemét utazik a tengerek, óceánok felé. A folyók összetalálóznak vagy szétválnak, akár egymást keresztezik, de az eredmény minden esetben ugyanaz. Az óceán.

Lehet, hogy te csak évi egy műanyag pálcikát hagysz el, de számoljunk csak egy kicsit, mit is jelent ez.

Egy nem túl jó minőségű szívószál súlya 1 gramm. Ma a Földön körülbelül 7,6 milliárd ember él. Ha mindenki csak 1 darab szívószálat dob el évente az 76000 tonna műanyagot jelent a tengerben. A legnehezebb teherautó súlya (pótkocsival együtt) 40 tonna. Ez azt jelenti, hogy a tengerekbe évente körülbelül 1900 db teherautó súlynyi műanyag kerülne, ha mindenki csak egy szívószálat dobna el. Azonban tudatosan vagy sem, de mindenki több műanyagot dob el egy grammnál évente. Egyes országon egyáltalán nem képesek a szemét elszállítására, így kamionokkal borítják bele a hulladékot a folyókba. Ameddig ezen nem vagyunk képesek változtatni, semmi esély sincs a szigetek felszámolására.

A szemétszigetek felszámolása

Egyszerűnek hangzik. Kell egy háló, és ki kell vele halászni az összes szemetet. Azonban nem sokan gondolnak bele ennek a realitásába. A legnagyobb sziget három franciaországnyi területű és 10-30 méter mély. Azonban nem ez az egyetlen probléma. A sziget műanyagjainak 94%-a mikroműanyagokból áll, melyeket a nap UV sugarai formáznak ekkorává. Ezek a szabad szemmel néha láthatatlan műanyagok az óceánok szinte minden pontján megtalálhatók. Az óceánok kitisztítása nem egyszerű feladat, mert a megfelelő eszközzel még nem rendelkezünk.



Az első számottevő kísérlet alig pár évvel ezelőtt kezdődött, Ocean Cleanup projekt néven. Tervük szerint egy hajóra egy 600 méter hosszú, U alakú tisztító csövet erősítenek. Ehhez tartozik egy három méter mélységbe leérő háló, mely megszűri a vizet és összegyűjti a hulladékot. Azonban ez a megoldás nem bizonyult elég célravezetőnek, ugyanis a szerkezet igaz, hogy megfogja, azonban nem tartja meg a műanyagot. Azóta próbálják a technológiát véglegesíteni, de ez nem olyan egyszerű. Sajnos az is problémát okoz, hogy a hulladék mintegy 40% a tenger fenekére süllyedt.

Hatása a környezetre

A sziget közelében élő állatok sajnos nem tudnak különbséget tenni az apró és nagyobb darab műanyagok és az étel között. Naponta nem egy olyan halálestet történik, melynek oka az állat gyomrában talált műanyag. Ám ha szerencséje van, sem biztos, hogy megússza, ugyanis a tengerbe dobott zacskókba, hálókba és egyéb tárgyakba úgy bele tudnak akadni az ártatlan állatok, hogy ez okozza halálukat.

*Források: https://chikansplanet.blog.hu/2020/06/12/oceanoktol_a_folyokig_hol_tart_ma_boyan_slat_es_a_nagy_muanyagmentesites
https://hu.wikipedia.org/wiki/Nagy_csendes-%C3%B3ce%C3%A1ni_szem%C3%A9tsziget
<https://g7.hu/tech/20190408/megtalaltak-a-hibakat-folytatodhat-a-nagy-csendes-oceani-szemetsziget-eltakaritasa/>*

A FOGYASZTÓI TÁRSADALMAK PAZARLÓ ÉLETMÓDJA ÉS KÖRNYEZETI HATÁSAI

A fogyasztói társadalmak a kapitalizmus megjelenésével, a túltermelés és a tömegkultúra térnyerésével váltak napjaink egyik legnagyobb, globális szintű problémájává. A létszükségleten túl sokkal többet fogyasztunk, mint amennyire szükségünk lenne életünk majdnem minden terén. A többletfogyasztás azonban nemcsak a társadalmi csoportok közötti státuszkülönbséget határolja be élesen, hanem hozzájárul az erdők eltűnéséhez, az ivóvizek szennyezettségéhez, a fosszilis energiahordozók rohamos fogyáshoz, és rengeteg másik ok mellett az állatvilágunk pusztulásához is.

A fogyasztói társadalom előnye, hogy nagyobb a választék, fokozott módon biztosít kényelmet, és képes kielégíteni igényeinket (függetlenül attól, hogy ezek valódiak vagy sem). Azonban hátránya, hogy gerjeszti a túltermelést, eltünteti a piacról a tartós fogyasztási cikkek, ösztönzi a felesleges fogyasztást, és mérhetetlen módon pusztítja a bolygó természeti erőforrásait. A gyártási folyamatok összesége során több millió tonna szemét keletkezik, nő a károsanyag-kibocsátás, és ez mind-mind egyre csak tovább és tovább terheli a bolygó óceánjait, szárazföldjeit, atmoszféráját és amblokk ökológiai rendszerét. A környezeti hatások sajnos nem azonnal, hanem közvetetten, csak később jelentkeznek, így legtöbbször észre sem vesszük, hogy fenntartható mentalitást követünk-e vagy sem.



Számomra a témának van egy kiemelkedően érdekes része, mégpedig a (túl)fogyasztás és a marketing kapcsolata.

A termékek eladásának/megvásárlásának érdekében a reklámok megszámlálhatatlanul sokszor bírnak miniket impulzív vásárlásra azzal, hogy szorongást vagy elégedetlenséget keltenek egy-egy képpel, célzott hirdetéssel. Habár abból a célból, hogy a reklámügynökségek ne lépjenek át egy etikai határt, külön hatóságokat hoztak létre. Ez sok em-

bert egyáltalán nem állít meg abban, hogy néhol rasszizmust, szexizmust és/vagy bármilyen nemű erőszakot népszerűsítő anyagot készítsen.

Megdöbbsent, hogy mekkora hatalommal bírnak életünk felett a minimális pszichológiai tudással rendelkező, érzelmi nyomógombokra tenyerelő marketingesek. A legtöbbször felesleges termékek eladása érdekében képesek minden négyzetcentiméternyi helyet kihasználni a hirdetések elhelyezésére, teletömni virtuális világunkat kikerülhetetlen reklámokkal, és tudat alatt folyamatosan az orrunknál fogva vezetni bennünket.

Mindezt azért, hogy megvegyünk valamit. A gondolatmenet körbeéert: túlfogyasztás (rengeteg hulladéktermeléssel) túltermelés (nagy számú környezetszennyezéssel) vásárlásra ösztönzés (az emberi elmével való szórakozással); ez az ördögi kör ismétlődik, amíg nem teszünk ellene valamit.

Egyre többen keresik a megoldást a fenntarthatóságra, az ökológiai lábnyomok csökkentésére és a bolygó megmentésére, azonban a változtatás érdekében globális mértékű összefogásra lenne szükség. A presztízsfogyasztás, a főtermékközpontú és rövidtávra tekintő termelési mód részleges felszámolása talán jó kezdet lehetne, de egy bármilyen diplomával a kezemben erre a kérdésre már reményeim szerint egy jobb választ fogok tudni adni.

Felhasznált irodalom, források:

https://www.nkp.hu/tankonyv/biologia_12/lecke_05_026

<https://erettsegisegedlet.blogspot.com/2009/08/fogyasztoi-tarsadalom.html>

<https://hu.thpanorama.com/articles/economia/sociedad-de-consumo-origen-caracteristicas-ventajas-y-desventajas.html>

(képek forrásai: „consumer society” és „consumerism” qwant képtalálatok)

Orosz Virág (káró)



AZ ERDŐTÜZEK

Manapság majdhogynem lehetetlen lépést tartani a különböző katasztrófákkal, melyek világszerte érintik a lakosságot, legyen szó a pandémiáról, a napjainkban történő genocídiumról, vagy a látszólag heti rendszerességgel előforduló természeti katasztrófákról. Úgy tűnik, napról napra egyre több aktuális következménye van az emberiség múltban elkövetett hibáinak. Ilyenek az erdőtüzek is, amelyek – különösen az elmúlt években – újult erővel pusztítanak mindent, ami az útjukba kerül.

A globális felmelegedés és az erdőtüzek

Az erdőtüzek és a globális felmelegedés kapcsolata egy egyszerű fizikai összefüggéssel bizonyítható: a magasabb átlaghőmérséklet következményeképpen a víz pára formájában az atmoszférában marad, így a talaj közelében a növényzet kiszárad, és könnyebben gyullad meg. Emellett persze a gyakoribb és nagyobb erdőtüzeknek köze van az emberi tevékenységhez is.

Például Kalifornia agglomerációinak terjeszkedése szintén hozzájárul az egyre gyakrabban előforduló, nagyméretű erdőtüzek fellobbanásához. Az állam 2018-as saját, a klímaváltozás hatásait elemző tanulmánya több mint egymillió hektárnyi leégett területtel számolt az átlaghőmérséklet emelkedése miatt évente. Az a rossz hír, hogy a 2050-re előrejelzett pusztítást már 2020-ban meghaladták a tényleges adatok – ezek jelenleg 1,3 millió hektárnál tartanak.

A gyakoriság és kiterjedés mellett a tüzek jellege is megváltozott. A tüzek olyan forrósággal égnek, ami olyan szélsőséges időjárási jelenségek kialakulásához vezet, mint a pirokumulusz (más néven gomba-felhők). Ezek a zivatarfelhőkhöz hasonlóan magasra nyúlnak fel a légkörben, és a forró levegőn kívül füstöt is juttatnak a magasba. Közvetve hozzájárulnak a villámások kialakulásához, valamint tűztornádókat hozhatnak létre.

Hasonlóan aggasztók a Greenpeace által megosztott információk. A felvételek alapján Szibériában 19 millió hektárnyi erdő égett le, amiért részben a szokatlanul meleg idő volt felelős. A melegben a tőzeges talaj könnyebben kiszáradt, a tűz gyorsabban terjedt, ráadásul a tőzeg nemcsak tovább ég, mint az erdő, hanem több szén-dioxidot is juttat a légkörbe (a kutatók szerint a szibériai tüzek károsanyag-kibocsátása nagyobb volt, mint Svédország egész éves termelése). A tőzegréteg elégésével az örökké fagyott talaj jobban felenged, ami további metán tömegek levegőbe jutását és a felmelegedés gyorsulását jelenti.

Mivel az erdőtüzek füstje akár 23 kilométeres magasságig is eljuthat, így még a tűzfészekről távol is gondokat okozhat: a Szibériából származó füst Alaszkában és Seattleben is mérhetően rontotta a levegő minőségét. Ez rövidebb távon köhögést és légzési nehézségeket okozhat, de a szennyezett levegő megnöveli a szívbetegségek és a sztrók kockázatát is.

Napjaink erdőtüzei

Az erdőtüzek súlyosságát szemléltető példa a 2019-2020-as ausztrál bozóttűz-szezon.

Az úgynevezett „Fekete nyár” a szokatlanul intenzív bozóttüzek időszaka volt, amelyek Ausztrália több részét is hamuban hagyták maguk után. A szezon az átlagnál korábban, júniusban indult, és majdnem egy teljes évig tartott. A bozótűz december–január környékén érte el a csúcspontját, ám a pusztítás még hónapokon keresztül sújtotta a földrészt. Az érintett területek körülbelül 18,636,079 hektárt tettek ki, emellett a tűzben hárommilliárd állat pusztult el vagy sérült meg, néhány veszélyeztetett fajt pedig vélhetően teljesen kiirtott. Az erdőtüzek után a természeti környezet eredeti állapotát nem lehet teljes mértékben visszaállítani: egy-egy tüzeset után a regenerálódáshoz nagyjából 100 évre van szükség.

Források:

Az erdőtüzek a bolygónak és az embernek is ártanak - Qubit

A felmelegedés olyan következményeit éljük át idén, amiket csak évtizedek múlva vártak

| G7 - Gazdasági sztorik érthetően

Hazai erdőtüzek | Erdotuz.hu

Erdőtűz (idokep.hu)

Globális felmelegedés – Wikipédia (wikipedia.org)

Pákozdi Kata (Dimenzió)



A LEVEGŐ

Dolgozatomat azzal kezdeném, hogy leírom a levegő fogalmát. A levegő tulajdonképpen a Földünket körülvevő gázok elegye, melynek 20%-át oxigén, 78%-át nitrogén és 1%-át pedig egyéb gázok alkotják. Egyéb gázokhoz az argon, neon, hélium, kripton, xenon, szén-dioxid, metán, hidrogén, dinitrogén-oxid, ózon, valamint a vízgőz tartoznak. Nem feledkezhetünk viszont meg a légszennyező anyagokról sem, mivel azoknak is nagy szerepe van a majd később említésre kerülő környezeti problémákban. Rengeteg anyagot felsorolhatnék, de itt most csak a fontosabbakat, ismertebbeket fogom megemlíteni, mint a szálló port, az ólmot, a kén-dioxidot, az ózont, a nitrogén-dioxidot és a szén-monoxidot. Leírásaikban majd észre lehet venni, hogy sokuknak vannak hasonló tulajdonságaik.

A nitrogén-dioxid (NO₂) főként vulkanikus tevékenységek, villámlások és talaj-baktériumok tevékenysége által kerülhet a légkörünkbe természetes úton, de emellett az ember által felhasznált fosszilis tüzelőanyagok és a járművekhez szükséges üzemanyag elégetésekor is bejuthat a levegőbe. A nitrogén-dioxid ártalmas emberre és állatra egyaránt, mint ahogy ez általában az összes légszennyező anyagra igaz. Károsítja a szöveteket, a véráramunkba jutva a hemoglobinnal molekulát oxidálja, és így az nem képes oxigént szállítani. Emellett még csökkenti a tüdő ellenálló képességét és súlyosbítja az asztmás betegségeket. A növényeknél csökkenti a növény fejlődőképességét. Ez az anyag részt vesz a köd kialakulásában is, így rontva a látási viszonyokat, savas kémhatása miatt pedig rongálja az építőanyagokat, valamint a fémeket.

A szén-monoxid (CO) természetes módon a vulkánok működése, az erdő- és bozóttüzek, valamint az élőlények anyagcseréje során kerül a légkörünkbe, de emberi tevékenység útján, pl. fosszilis tüzelőanyagok tökéletlen elégetésekor, a lakossági fűtésből, közlekedésből vagy akár az erőművekből is bekerülhet környezetünkbe. Emberre és állatra rendkívül mérgező, mivel a szívizom és az idegrendszer oxigénhiányát okozza. Tünetei a hosszan tartó fejfájás, álmatlanság, nehézlégzés, szédülés és a szív táji fájdalmak stb.

A kén-dioxid (SO₂) geotermikus folyamatok, a műtrágyagyártás, az alumíniumipar, valamint az acélgégyártás által kerülhet a levegőbe. Az embereknek és állatoknál gátolja az oxigénfelvételt és emellett (embereknek) köhögést, váladákképződést és asztmás rohamokat okozhat. A kén-dioxid szintén szerepet játszik a köd kialakulásában, mint a már korábban említett nitrogén-dioxid, de a savas esők fő alkotórésze is.

Az ózon (O₃) főképpen az atmoszféra felső rétegeiben (az ózonpajzsban) található, de kipufogógázokból, égési folyamatokból és oldószerek ipari alkalmazásából is bekerülhet a légkörbe. Jelenléte fejfájást és köhögést okoz, növényeknél pedig befolyásolja a fotoszintézist, a növények légzési folyamatait. A tömény ózon korrodálja a fémeket, a gumit, az építőanyagokat és a műanyagot is. Napjainkban a pandémia (koronavírus) miatt ózongenerátorokkal fertőtlenítenek a különböző helyiségeket, ami teljesen kiirtja a vírusokat, csírátlanít, ezért a fertőtlenítésre váró szobákból minden élő szervezetet (virágok, növények, állatok, díszállatok) ki kell vinni, mert ellenkező esetben azok pusztulását okozhatja. Fertőtlenítés után általában két órán keresztül nem szabad ezekben a helyiségekben tartózkodni.

Utolsó előtti légszennyező anyagként a szálló port (TSPM) említeném meg, amely vulkáni tevékenységek során erdőtüzekből, növényi pollenekből és baktériumokból származhat. Emberek által a hulladék, az olaj, a szén és a fa elégetésével kerülhet az atmoszféránk-

ba, valamint a közúti közlekedésből, a poros utakról és az ipari technológiák (bányászat, cementgyártás, kohászat) által. A szálló por károsítja a felső légutak nyálkahártyáját, megérinti, ingerli a szem kötőhártyáját és emellett csökkenti a tüdő ellenálló képességét. A növények fotoszintézisét gátolja.

Az ólom (Pb) jelenlétéért korábban a benzinüzemű gépkocsik voltak a felelősek, mivel azokhoz régebben raktak ólomadalékat, amit a mai üzemanyagokból már kihagynak. Ezen kívül viszont a mai napig előfordulhat akkumulátorgyártó és akkumulátorhulladékot feldolgozó üzemekben, de csak kis mennyiségben, abban az esetben, ha nem megfelelő technológiát használnak. Nagyon fontos, hogy elérjük azt, hogy minél kevesebbet forduljon elő környezetünkben, mivel rendkívül káros a szervezünkre. Gátolja a hemoglobin-képződést, károsítja az idegrendszert, a veseműködést, a béltraktust, az ízületeket és a szaporodási rendszert is. Azt is mondhatnánk, hogy majdnem mindent.

A légszennyező anyagok, melyeket kihagytam: higany (Hg), Benzol (C₆H₆).

Ehhez a témához csatolnám még a levegőszennyezés következményeként a savasesőt, valamint az üvegházhatást.

Mi is az a savaseső? A gyárak, háztartások égéstermékai (kőszén, kőolaj, földgáz) a levegőbe jutnak (nitrogén, kéndioxid, széndioxid, víz), majd ott reakcióba lépnek a levegőben található vízgőzzel és a kémiai reakció hatására savak képződnek (szén-, salétrom-, kénessav). A légáramlatokkal belekerülnek a felhőkbe, melyek tovább szállítják akár 2000 km távolságra is ezeket a káros anyagokat, amelyek majd csapadék formájában lehullanak. Ez rendkívül káros a növényzetre, a fák levelei, különösen a fenyőfélék elsárgulnak, a növényzet kipusztul, mert a talajon keresztül a gyökereket is roncsolja. A talajba jutó savas csapadék kioldja a különböző fémeket, mint az ólom, az alumínium és a higany, melyek súlyosan károsítják a környezetet úgy, hogy a folyóvízzel eljutnak a tavakba és a tengerekbe, ahol az élővilág nagyfokú pusztulásához vezetnek.

Mi az üvegházhatás? A naptól érkező sugarak egy részét a légkör átengedi, ez a Föld felszínét átmelegíti. A felszínről kisugárzott hő egy részét a szén-dioxid és a vízgőz (és egyéb üvegházhatású gázok) elnyelik, másik részét pedig visszasugározzák a Földre. Ezzel tulajdonképpen beindul egy körfolyamat. E nélkül a hatás nélkül nem lehetne élet a Földön.

Napjainkban, illetve már az ipari forradalom óta megnövekedett gázkibocsátások miatt megváltozott a levegő összetétele. Ez megváltoztatta az üvegházhatást, melynek következtében a Föld hőmérséklete emelkedik. Ez klímaváltozást eredményez. Megemelkedik a tengerszint, megolvadnak a gleccserek, csökken az ivóvíz mennyisége, az éghajlati övek eltávolodnak egymástól, extrém időjárásjelenségek is észlelhetők. A káros gázok kibocsátására 1997-ben Kyotóban egy egyezményt hoztak létre, amit 159 ország irt alá. Az országok kötelezték magukat, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátását csökkentik.

Források:

<http://www.levegominoseg.hu/tulajdonsag>

https://www.nkp.hu/tankonyv/biologia_7/lecke_01_006

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0019_1A_Kornyezetegeszsegtan/ch03s03.html

<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/termesettudomanyok/biologia/biologia-7-efolyam/a-levegoszennyez-es-kovetkezmenyei-savas-esok/a-savas-esok-hatasa-a-novenyrezre>

A RUHAIPAR HATÁSA A KÖRNYEZETRE

Nem is gondolnánk, hogy mennyire rossz hatással van a ruhaipar, főleg a fast fashion vonal a környezetünkre. Nem gondolunk bele, hogy ha megvásárolunk egy pólót csak azért, mert le van értékelve, de igazából nincs rá szükségünk, akkor milyen mértékben szennyezzük a környezetet.

Egy pamut póló elkészítéséhez 2700 liter vízre van szükség, ami egy ember 2,5 évi ivóvízigénye. A ruhaipar 2015-ben 79 milliárd köbméter vizet használt fel, míg az Európai Unió teljes gazdasági szükségletei 2017-ben 266 milliárd köbmétert tettek ki. A textilgyártás a globális vízszennyezés mintegy 20%-áért felelős. A szintetikus anyagok mosása miatt 0,5 millió tonna mikroszál kerül az óceánokba. A szintetikus anyagok mosása a környezetbe juttatott mikroműanyagok 35%-át teszi ki. A poliészter ruhák mosása során felszabaduló mikroműanyag szálak bekerülhetnek az élelmiszerláncba. A divatipar felelős a szén-dioxid kibocsátás 10%-áért. Ez több, mint a repülőjáratok és a tengeri szállítás kibocsátása együttesen. 1966 óta az Európai Unióban vásárolt ruha egy főre jutó mennyisége 40%-kal nőtt az árak hirtelen csökkenése miatt. Az európaiak évente közel 16 kg textilt vásárolnak, amelyből körülbelül 11 kg-ot kidobnak. A használt ruhák 87%-át elégetik, kevesebb, mint 1%-át hasznosítják újra. A ruhaipar a világ második legszennyezőbb iparága közvetlenül az olajszektor után.

Természetesen ezek csak számok, adatok, amivel sok mindent nem lehet elérni. Mi mindent tehetnénk annak érdekében, hogy ezek a számok csökkenjenek? Mi mindent tehetnénk annak érdekében, hogy az ökológiai lábnyomunk ne nőjön rohamosan a folyamatos új ruházati cikkek vásárlása miatt? A válasz egészen egyszerű. Ne vegyünk ennyi új ruhát, és hordjuk tovább a már meglévőket. Ha mindenki 9 hónappal tovább hordana egy ruhadarabot, az az ökológiai lábnyomát 30 %-kal lecsökkentené. Ha az Amerikában élő emberek mindegyike egy új ruha megvásárlása helyett használtat vett volna 2019-ben, azzal annyi CO2 kibocsátást takarított volna meg, mintha félmillió autót eltávolítottak volna az utakról.

Az emberek azt gondolják, szerintem teljesen jogosan, hogy itt van még egy új dolog, amit nem csinálhatok, mert megöli a földet. Ne együnk húst, ne repüljünk, ne zuhanyozzunk túl sokat, ne használjunk szívószálat, és még sorolhatnánk. Itt nem erről van szó. Itt a mértékről beszélünk, illetve a ruhák továbbhasználásáról. Manapság a legnagyobb fast fashion láncok 15-20 új kollekcióval jönnek ki egy évben, a korábbi évszázadokéknál helyett. Ez nagyon sok. Az emberek ruhái nem férnek el a szekrényben, és a hatalmas számú folyamatosan változó kínálat miatt új és új ruhákat vásárolnak, majd az alig használtakat szelektálják, kidobják, amiket utána elégetnek. Ez a tendencia csak folyamatosan növekszik és növekszik, ami, ha mi nem változtatunk, így is fog maradni. A használtruha-vásárlás egy olyan megoldás lenne a károsanyag-kibocsátás csökkentésére, ami egy fenntartható, kevésbé szennyezett környezetet eredményezne. Itt nem arról van szó, és senki nem várja el, hogy egyáltalán ne vegyünk új, fast fashion üzletekben található ruhákat, mert nyilván mindenkinek szüksége van nem csak használt ruhák vásárlására, hiszen ez egy olyan „szükséglet”, amit nem lehet csak

úgy egyszerűen kizárni az életünkéből.

Nem mellesleg a turkálóban található vintage stílusú ruhák a fénykorukat élik, egyre több emberen láthatunk ilyesmi darabokat az utcán, ami sok mindenki szerint hamarosan a divat legnagyobb részét fogja kitenni. A turkálóban nem rossz minőségű ruhák vannak, hanem kissé használt, általában kifogástalan állapotban lévő darabok. Természetesen sokkal több türelemre és időre van szükségünk ahhoz, hogy ezekben a boltokban megtaláljuk azt, ami igazán tetszik nekünk, mint egy hagyományos üzletben, de szerintem megéri a befektetett energiát a környezetünk védelme érdekében. Ráadásul ezek a darabok különlegesek, egyediek, idővel értékesebbé válhatnak, és azt se hagyjuk figyelmen kívül, hogy jóval kedvezőbb áron juthatunk ezekhez hozzá. Akár olyan nagy világmárkák darabjaira is rábukkanhatunk pitiáner összegekért, amit újonnan csak sokszorosáért tudtunk volna megvásárolni. Emellett, ha van megunt, de még jó állapotban lévő ruhánk, bátran vigyük be turkálókba, ahol mindig szívesen fogadnak új eladásra váró darabokat. Természetesen a szakadt, széthordott, rongyként használható pólókat, nadrágokat ők sem fogják tudni eladni. Ezzel nincs is baj. A dolgok elhasználnódnak, és igen, akkor – sajnos, nem sajnos – a kukában kell, hogy végezzék, de legalább kihasználtuk és kimerítettük az adott ruhadarab által kínált összes lehetőséget.

Ezen kívül sajnos rengeteg ember él mélyszegénységben, a ruháid kidobása helyett ezeket például a Vöröskeresztnek, különböző családsegítőknak, hajléktalanszállóknak is adományozhatod, amivel segítesz a rászorulókon, és nem mellesleg még a környezetet is véded.

Azok az emberek, akik ezeken a farmokon, illetve gyárakban dolgoznak, ahol előállítják számunkra a ruhadarabokat, szörnyű körülmények között dolgoznak, nagyon sok káros anyagot lélegeznek be nap mint nap, a mi hatalmas igényeink és úgynevezett vásárlási mániánk miatt, amit nagyon fontos lenne csökkenteni. Olyan maradandó egészségügyi sérüléseket szenvednek ezek az emberek, amik az egészségtelen életmódjukhoz és korai halálukhoz nagymértékben hozzájárulnak.

Azt gondolom, hogy egy kis odafigyeléssel és áldozattal sok mindent elérhetnénk a környezetünk megóvása érdekében, ami mindenkinek célja, hiszen szeretnénk, hogy Földünk is egészséges maradjon, és minél tovább élhessen rajta az emberiség.

Források:

https://index.hu/gazdasag/2017/08/27/divatipar_kornyezeti_hatasok_vizkoz_fast_fashion/

<https://www.europarl.europa.eu/news/hu/headlines/society/20201208STO93327/a-textilgyartas-es-a-textilhulladek-kornyezetre-gyakorolt-hatasa-infografika>

<https://eletszepitok.hu/oltozkodj-okotudatosan-add-tovabb-hasznalt-megunt-ruhaidat/>

<https://hu.euronews.com/2019/12/11/a-divatipar-az-egyik-legnagyobb-kornyezetszennyezo-a-vilagon>

<https://masfelfok.hu/2019/05/09/ruhaipar-pusztito-hatasa-a-kornyezetre-es-az-eghajlatra-kornyezetszennyezes-vizhiany-eghajlatvaltozas-ueghazhatasu-gazok/>

<https://www.youtube.com/watch?v=xGF3ObOBbac&feature=youtu.be>

Slezák Flóra (STORNO)

MILYEN GAZDASÁGI KÖVETKEZMÉNYEI LEHETNEK EGY VILÁGJÁRVÁNYNAK?

Pandémia esetén egy járvány több földrészre is kiterjed, és viszonylag rövid idő alatt nagymértékben megemelkedik a fertőzöttek száma. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) hatáskörébe tartozik, hogy egy járványt világjárványnak nyilvánítsanak. A történelmünk során számos világjárvánnyal küzdött már meg az emberiség. Ilyen volt a 200 millió halálos áldozatot szedő pestisjárvány, amit fekete halálnak is neveztek. Hasonlóan sok emberéletet követelt a spanyolnátha, ami az 1900-as évek elején 100 millió ember halálát okozta. Napjaink világjárványait a H1N1 influenzavírus és a SARS típusú vírusok idézik elő.

Saját bőrünkön tapasztalhatjuk az egyik SARS vírus, a COVID-19 hatásait. Egy ilyen kórokozó életünk számos területére lehet nagy befolyással. Elsősorban az emberek egészségi állapotát veszélyezteti. Légzési nehézséget, mellkasi fájdalmat, általános fáradtságot, valamint a szaglás és az ízlelés elvesztését okozza. A fiatal és középkorú korosztály viszonylag gyorsan, 2-3 hét alatt felépül, míg az idősebb és krónikus beteg emberek esetében komoly, akár halálos kimenetelű is lehet a járvány okozta fertőzés.

A járvány azonban nemcsak az emberek egészségét fenyegeti, hanem hátrányosan érinti az egészségügyi rendszert, a kultúrát, az oktatást és a gazdasági szektort.

A járvány az egyébként is alulfinanszírozott egészségügyi ellátórendszert súlyos helyzetbe hozta. A kormányok legfontosabb feladatai közé tartozik az egészségügyi rendszer fejlesztése és a pre-

venció minél nagyobb mértékű támogatása, hiszen a jelenlegi járványhelyzet rámutatott arra, hogy az erősebb immunrendszerrel rendelkező, egészségesebb lakosság számára a vírus kockázata alacsonyabb.

A járványok egész hosszú időszakokra meghatározzák a gazdasági folyamatok irányait. Bedől a turizmus, padlóra kerül a légitökeledés, gyárak zárhatnak be, hatalmas munkanélküliség jöhet, komoly fejlesztések áll-



hatnak le és a nemzetközi kereskedelem is a háttérbe szorul. Óriási veszteségeket szenved a turizmus, a vendéglátás és a hozzájuk kapcsolódó „kiszolgáló” iparágak. A helyzet a szektor minden szereplőjét érinti, a nagyvárosi hotelektől kezdve a falusi kocsmáig.

A Covid-19 járvány turizmus szektorra gyakorolt hatása szinte beláthatatlan. Európa a világ első számú turisztikai célpontja. A turizmus a vállalkozások összetett gazdasági rendszerének középpontjában áll, és a vállalkozások valamennyi tagállamban jelentős mértékben hozzájárulnak a jóléthez és a foglalkoztatáshoz. A járvány miatt a belföldi és külföldi utazások túlnyomó részét felfüggesztették, ezért az összes idegenforgalmi szereplő bevétele jelentősen csökkent, ami likviditási problémákat okozott számukra. Az utazók és a vállalkozások egyaránt bizonytalan kilátásokkal néznek szembe.

A koronavírus-járvány a légiforgalmi irányításban is egyre komolyabban érezteti hatását. Az európai légiforgalom az elmúlt években folyamatosan bővült, ezzel együtt nőtt a Magyarország légtérében közlekedő járatok száma is. A koronavírus globális terjedése miatt azonban jelentős visszaesés kezdődött meg az ágazatban. Ez a tendencia várhatóan az előttünk álló időszakban is folytatódni fog.

A turizmuson és a hozzá szorosan kapcsolódó repülésen kívüli legsúlyosabban érintett ágazatok között értelemszerűen ott van minden olyan szektor, ahol árukat kell mozgatni országok között, valamint minden olyan iparág is, amelyben a napi gyakorlat része a munkaerő utaztatása, mint például a nemzetközi tanácsadócégeknél, akiknek lehet, hogy emiatt kell projekteket elhalasztaniuk.

A koronavírus globális terjedése miatt évek óta nem látott esés söpört végig a világ tőzsdéin. Az figyelhető meg, hogy a tőzsdéken jelenleg leginkább az utazásokkal, utazásszervezéssel foglalkozó cégek részvényei estek jelentősen. A pandémiának azonban nyertesei is vannak, hiszen a gyógyszeripari, biotechnológiai ágazat vállalatai megduplázták részvényeik értékét. A múltbéli világjárványok tapasztalatai alapján jelentős tőzsdei pánik kialakulásának kicsi a veszélye.

A járványhelyzet a jelenlegi filmgyártásra is hatással van. A mozik bezárása miatt a nagy filmpremiereket elhalasztották, sok film gyártását leállították. Egy új irány tapasztalható, mely szerint az otthon streamelhető filmek, sorozatok gyártása felé tolódott el az iparágazat. Ennek pozitív hatását a különböző műsorszolgáltatók (pl. Netflix, Amazon Prime, HBO GO, Hulu) élvezhetik igazán.

A COVID-19 miatti lezárásoknak nemcsak negatív, hanem pozitív hatásai is voltak. Egyik legszembetűnőbb rövid távú hatása a levegő minőségének ugrásszerű javulása volt. Bár a levegő minőségi szintje a lezárások feloldása után a világ számos részén a jelek szerint a korábbi szintre vissza fog térni, ez az időszak megmutatta, hogy a világ és a gazdaság lassulása legalább környezetünkre pozitív hatást gyakorol.

Felhasznált irodalom:

<https://demnet.hu/vilagjarvanyok-hatasai-az-egyenlotlensegekre/>

<https://www.portfolio.hu/gazdasag/20200323/ez-a-koronavirus-5-legsulyosabb-gazdasagi-hatasamagyarorszagon-es-europaban-421110>

<https://danubecapital.hu/blog/a-koronavirus-tozsdei-hatasai/>

A Poligráf-ILLUSZTRÁCIÓKAT IVY JACOBSEN KÉSZÍTETTE.



IVY JACOBSEN

Ivy Jacobsen amerikai képzőművész napon-ta sétálgat a lakhelye környékén, tanulmányozza a növényeket, amelyekkel útja során találkozik, és gyönyörködik növekedésük és virágzásuk életciklusaiban. Varázslatos festményeket készít flóráról és faunáról furcsa vegyes technikával: vékony réteg olajfesték, bronzpor, akril festék, gyanta és egyéb változatos közvetítő elemek kerülnek a táblájára. Minden egyes féláteresztő réteggel a háttér távolabb húzódik, felkeltve a képzeletbeli környezet illúzióját, miközben felfedi a festményen belüli előzményeket.

Forrás: <https://rovzargallery.com/artists/ivy-jacobsen/>



SZENTMIKLÓSI TAMÁS: JÓZSEF ATTILA ÉS EGY PATTANÁS

(„Költő szerelme szalmaláng, azért oly sebes és falánk.”)

József Attila szerelmi élete, viszonya a nőkkel enyhén szólva viharosan zajlott, és az örök kielégületlenségről szólt. Mi másról is szólhatott volna, teszem hozzá, hiszen a költő egész élete maga a kielégületlenség volt, azt öntötte szavakba, csodaszépen, teszem hozzá újfent.

Nem véletlen, hogy a Költőben – mert nekem József Attila nagybetűs költő – annyi kamasz vél felfedezni sorstársat, annyi ifjú lélek olvassa heveny szívdobogással varázslatos sorait, hiszen mi másról szólna a kamaszkor, ha nem a beteljesületlen vágyakról, a csillapíthatatlan éhségről, és ama hiányérzet – más kérdés, hogy átkozni vagy áldani kell érte –, amely fiatalon gyötör, sokszor veled marad életed végeztéig.

Tizenévesen nagykanállal falnád az életet, habzsolnád az örömeket, de a francba is!, nem lehet, iskolába kell járnod, mások, a felnőttek osztják be az idődet, neked legfeljebb annyi kárpótlás jut, hogy megmosolyogd erőfeszítéseiket, s fölényesen legyints az arcukra kiülő tehetetlenség láttán. Tizenévesen nap mint nap az iskolapadot kell koptatnod, holott... Holott azok a vének, akik a fejükbe vették, hogy ha másra nem, legalább móresre tanítanak, el sem tudják képzelni, te hol jársz álmaidban. Meg sem fordul már a fejükben, réges-rég elfelejtették, hogy miféle kínok gyötörhetnek éjszakánként, amikor végső vigaszként versekbe temeted a bánatod, hogy ami fáj, még jobban fájjon, mert valahol, a lelked mélyén érzed, hogy milyen szép dolog az önmarcangolás – minél inkább szenvedsz, annál nemesebb és fontosabb az állapot, amelyben vagy.

Tizenévesen belehabarodtam egy lányba, akit hetente csak egyszer láthattam, mert kicsapták a mi iskolánkból. Hetente egyszer találkoztunk ugyanabban a sörözőben, s azt a tanítás utáni délutánt minden alkalommal ugyanazzal az egész bensőmet átjáró remegéssel vártam a megszokott helyen, a megszokott bokszban. Mindig pontosan érkezett, ami azért jólesett a nyugtalan lelkemnek, az már kevésbé, hogy a csaj foglalt volt, és mivel én világeletemben igyekeztem úriember lenni, soha nem ostromoltam a lányt, „csak” a szellemiséggem próbáltam elkápráztatni, hátha egyszer jobb belátásra tér, és rájön arra, ami a napnál is világosabb: én vagyok az igazi!

Egyszer azonban végzetes dolog történt. Az még hagyján, hogy nekem koptatni kellett az iskolapadot, de a pad is koptatta a hátsómat, melyen – szerintem, bár lehet, hogy ezt csupán az utólagos okoskodás mondatja velem, egy „világnézeti” órán – akkora pattanás nőtt, hogy alig tudtam ülve maradni, bárhová kényszerítettek is a körülmények. Hát így vártam én a plátói szerelmemet azon a délután, s hiába fészkelődtem a helyemen, piciny, de szemkápráztatóan fénylő csillagokat láttam a fájdalomtól.

Szerencsére a lány ezúttal is pontosan érkezett, szinte le sem ült, máris rendelte a korsó sörét, és rögtön belekezdett volna a mondókájába, de elgyötört ábrázatom gondolkodóba ejtette. Érzékeny lány volt, még ha nem jött is rá az első találkozásunkkor, hogy én vagyok a Nagy Ő az életében. Vallatóra fogott, kérdezte, mi a csoda ütött belém, hogy

olyan furcsán nézek rá, ám én csak a fejemet csóváltam, s kitértém az egyre türelmetlenebbül feltett kérdések elől. Közben persze a kínok kínja keserített, de egyre csak az járt a fejemben, hogy a plátói szerelemmel, amely a lelkemben lángol, vagy legalábbis párázlik iránta, összeférhetetlen egy gusztustalan pattanás, amely a hátsómban valósággal okádja a fájdalom tüzeit.

És akkor megvilágosodásom támadt. Eszembe jutott egy epizód a Költő, József Attila életéből. Egy este holtápadtan és feldúltan roskadt le a székre törzskávéházában. Az asztalt körül ülő barátok hasztalan faggatták, Ő csak a fejét rázta, és némaságba burkolózott. Az egyik barát erre hirtelen felvetette, mi lenne, ha kibarkochbáznák, hogy mi történt. A Költő tompa tekintetében némi fény gyúlt, és rábólintott. Percek múltán így derült ki, hogy József Attila akkori szerelme, Szántó Judit, akivel évek óta élt együtt, néhány órával korábban öngyilkosságot kísérelt meg.

Az iradatlanul keménynek tűnő fa széken ide-oda csúszkálva, szemeimet mélyen le-sütve, foghegyről, mert a látszatra minden körülmények között adni kell, csupán annyit mondtam a gyanútlanul kíváncsiskodó lánynak, hogy ha kibarkochbázza, tőlem akár fény is derülhet a nagy titokra.

A csajnak szerencsére vágott az esze. Három-négy percbe sem telt, fizettünk, és hosszú sétára indultunk a Belvárosban.

József Attila azóta is a kedvenc költőm. A lány? Bár vagy ötven éve történt, amiről fentebb írtam, még mindig az egyik legjobb barátom. (szt)

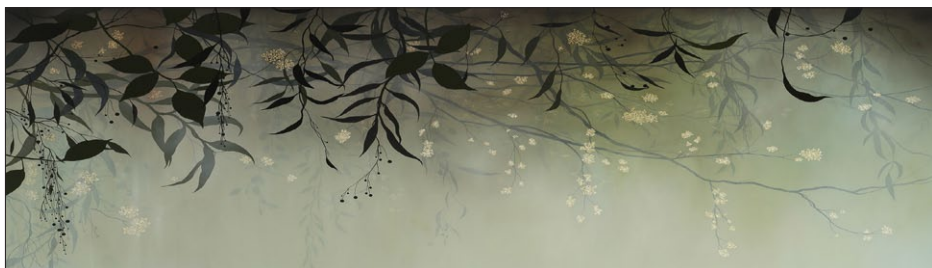


Tartalom

A rio lapot készít.	2
Varga Zétény versillusztrációja.	6
Dobos Boglárka: Klárisok	7
Larsen Artúr kollázsa	8
Az azúrosok barátsági esküje	8
Trabanttraktor.	10
Poli-logi	12
Irodalmi háziverseny	14
pg 19,5. fejezete.	16
Regász Alíz: Candide Csodaországban	19
Szili Anna Eldorádója	21
Tóth Zsiga Candide-ja Budapesten	23
A Másik Pjotr Ohey	24
Faludi Zsófi a szemétszigetről.	25
Orosz Virág a pazarlásról	27
Pákozdi Kata erdőtüzei	29
Sibelka Blanka a levegőről.	31
Slezák Flóra a ruhaiparról	33
Szalacsi-Tóth Réka a világiárványról	35
Ivy Jacobsen, az illusztrátor.	37
Szentmiklósi Tamás pattanása	38
Aranyköpések	40

Aranyköpések

- A jós visszavág jóslatával, amiben azok állnak, hogy durva dolgok lesznek itt a palotában: sírás-rívás és szomorúság.
- Az utóbbi pedig akkor hasznos, ha az ember mondjuk, az ellenséggel tárgyal, ezáltal annak támadás fenyegetésére nem üríti testének tartalmát a nadrágjába.
- Tudjuk, hogy ezt a kérdést szerették boncolgatni a római történetes filozófusok-művészek.
- Öngyilkosságok tömkelege történik.
- Ezután Kreón és Antigoné szóviadalt csinálnak.
- Kreón (ezen) bedurcizik és bosszúra készül, bár ekkor még egy férfi bűnöséről tudott a kis tudatlan.
- Vörös Rébék egyfajta boszorkányszerűség.



A Közgazdasági Politechnikum lapja

A Közgazdasági Politechnikum lapja

Felelős kiadó: Diósi Alojzia

Felelős és tördelő szerkesztő: Jakab Judit

Postacím: 1096 Budapest, Vendel utca 3.

e-mail: jjudit@poli.hu, internet: www.poli.hu

Készül a CopyCAT Kft sokszorosító műhelyében